

Raadsvoorstel en -besluit

2022-0088542

Jacqueline van Dongen

Afdeling: Realisatie

23/12/22

Bijlage I. Achtergrondinformatie fontein
met beeldengroep.docx

Renovatie fontein met beeldengroep rotonde Koninginneweg

Aan de leden van de raad,

Het college van burgemeester en wethouders stelt u voor op grond van artikel 147, tweede lid, van de Gemeentewet te besluiten:

1. de fontein met beeldengroep op de rotonde aan de Koninginneweg, als één van de beeld- en identiteitsbepalende symbolen van Zwijndrecht, te renoveren;
2. hiervoor een investeringskrediet van € 480.000,- beschikbaar te stellen en de hieruit voortvloeiende kapitaallasten ad € 26.400,- vanaf 2024 ten laste te brengen van het begrotingsresultaat;
3. de begroting 2023 en meerjarenbegroting 2024-2026 dienovereenkomstig te wijzigen.

De secretaris,

De burgemeester,

Aldus besloten in de openbare raadsvergadering van

De griffier,

De voorzitter,

Toelichting

Inleiding

Op de rotonde aan de Koninginneweg, Burgemeester Doumaweg, Pieter Zeemanstraat, Antoni van Leeuwenhoekstraat en Da Costastraat in Zwijndrecht staat een grote fontein met vijf beelden (hierna: de fontein). De fontein maakt onderdeel uit van de collectie kunst in de openbare ruimte. In totaal bevat deze collectie 46 objecten. Daarnaast staan er nog 55 objecten in het Noordpark, die onderdeel uitmaken van het Beeldenpark Drechtoevers. De fontein is het grootste en misschien wel het meest in het oog springende kunstobject in de openbare ruimte van de gemeente Zwijndrecht. De figuren op de fontein staan voor wetenschap, kunst, arbeid en geloof. Centraal in het midden staat een moeder met kind als symbool van leven. Begrippen zoals D'Hont omschrijft: "belangrijke voorwaarden zijn voor een menswaardig bestaan. Zonder dat fundament kan een samenleving niet functioneren". Hiermee is de fontein niet alleen letterlijk beeldbepalend, maar is het ook een symbool voor waarden waar Zwijndrecht voor staat. In de bijlage is aanvullende achtergrondinformatie opgenomen over de fontein en de kunstenaar.

De aanleiding van het voorliggende voorstel is gelegen in het achterstallige onderhoud van de fontein en de verwaarloosde indruk die het geheel maakt. Voor de renovatie van de fontein is in samenwerking met het Ingenieursbureau Drechtsteden (IBD) op basis van een bureaustudie, visuele inspecties en analyses onderzocht wat daarvoor nodig is.

Uit dit vooronderzoek is gebleken dat de betonvloer in het verleden is voorzien van een coating die inmiddels dermate is verouderd dat deze als niet langer functioneel beschouwd moet worden. De niet werkende coating vormt één van de oorzaken van de lekkages. Daarnaast is het beton op verschillende plekken beschadigd en is als gevolg van onderlinge werking tussen betonplaten ruimte ontstaan tussen de constructieve onderdelen in de onderbak. Als gevolg hiervan is de werking van de dilatatievoegen onvoldoende en zijn lekkages ontstaan. Verder vertonen de natuurstenen wanden en voetstukken veel kleine beschadigingen in de vorm van loslatende/afgedrukte voegen. Ook dit heeft lekkages tot gevolg. Tot slot is er in de bovenbak van de fontein een scheur geconstateerd die gerepareerd moet worden om uitbreiding van deze scheur in de toekomst te voorkomen. In het voorliggende voorstel is uitgegaan van herstel in lijn met het originele ontwerp.

Eerdere besluitvorming

N.v.t.

Beoogd effect

Het beoogd resultaat betreft een gerenoveerde fontein en hiermee behoud en herstel van een beeld- en identiteitsbepalend symbool voor Zwijndrecht. Dit houdt in dat de lekkages zijn verholpen en de fontein weer volledig functioneel is. Op die manier kan de fontein, als onderdeel van de collectie kunst in de openbare ruimte, Zwijndrecht weer de allure geven zoals die beoogd is bij de totstandkoming.

Argumenten

1.1 Renovatie is noodzakelijk voor het behoud van deze beeld- en identiteitsbepalende fontein.

De fontein met beeldengroep is een uniek en bijzonder object in onze gemeente, maar ook in de regio. De verbeelding van de maatschappij, uit de middelmatigheid naar meer stedelijke allure, sluit aan op waar Zwijndrecht vandaag de dag voor staat. Door de fontein met beeldengroep te renoveren krijgt het kunstwerk weer de stedelijke allure zoals die beoogd is bij de totstandkoming. De fontein draagt in belangrijke mate bij aan de identiteit van Zwijndrecht.

1.2 De fontein kent achterstallig onderhoud en is niet meer volledig functioneel.

De buitenste ring van de fontein is lek als gevolg van meerdere lekkages in o.a. de dilatatievoegen van de vloer en onderwand van de fontein. Op het moment dat de fontein van dichtbij wordt bekeken is ook een aantal andere tekortkomingen te constateren zoals loskomend voegwerk en

diverse beschadigingen. Als gevolg hiervan vindt inmiddels begroeiing plaats in de fontein. Het achterstallige onderhoud en de verwaarloosde indruk van de fontein stralen af op de directe omgeving en uiteindelijk op de rest van Zwijndrecht.

1.3 De fontein ligt aan een entree van Zwijndrecht en vormt een poort naar het stationsgebied Stationskwartier.

Het project Stationskwartier maakt onderdeel uit van het spoorzoneproject Diztrikt, waarmee een positieve impuls wordt gegeven aan de leefbaarheid en een duurzame leefomgeving. Diztrikt wordt het nieuwe levendige hart van Zwijndrecht. Door de fontein met beeldengroep te renoveren ontstaat een aantrekkelijke entree.

2.1 Voor de voorbereiding en renovatie van de fontein is budget benodigd.

De kosten bestaan uit het nader uitwerken van het plan, het voorbereiden van een aanbesteding en uitvoeren inclusief begeleiden van de werkzaamheden buiten. Deze kosten kunnen niet worden opgevangen binnen het reguliere budget voor onderhoud van kunst in de openbare ruimte (€ 20.716,- per jaar) of fontein (€ 30.716,- per jaar). Een specificatie van de kosten is opgenomen onder het kopje Financiën.

3.1 De bevoegdheid tot het wijzigen van de begroting ligt bij de raad.

Alleen de raad kan vanuit haar budgetrecht de begroting wijzigen. De begrotingswijziging is noodzakelijk omdat in de huidige begroting geen middelen beschikbaar zijn voor de renovatie van de fontein.

Kantttekeningen

1.1 Er kan ook worden gekozen om de fontein niet of gedeeltelijk te renoveren.

Uiteraard is het ook mogelijk om ervoor te kiezen de fontein niet of gedeeltelijk te renoveren. Het gevolg daarvan is dat de staat van de fontein nog verder achteruit gaat, de middenbak en bovenbak uiteindelijk ook lek raken en het geheel nog verder verloederd.

1.2 Het verwijderen van de natuurstenen vormt een risico.

De wanden van de onderbak en middenbak bestaan net zoals de voetstukken van de beelden uit natuursteen. Voor de renovatie moeten de natuursteenelementen verwijderd en teruggeplaatst worden. Vooral het verwijderen van het natuursteen is risicovol omdat het mogelijk kan breken. Hiervoor is een beperkte risicopost opgenomen maar deze post kan bij veel breuk niet voldoende zijn.

1.4 Het ontbreekt op dit moment aan beleid op de gemeentelijke kunstcollectie.

Voor de gemeentelijke kunstcollectie, bestaande uit objecten buiten en binnen, is momenteel geen beleid. Hierdoor is er geen afwegingskader op basis waarvan inhoudelijk besloten kan worden welk object in de buitenruimte wel en niet gerenoveerd wordt. De renovatie van de fontein benutten we als startpunt om te onderzoeken wat er nodig is.

2.1 Het investeringskrediet dat benodigd is om de werkzaamheden uit te voeren is gebaseerd op prijspeil oktober 2022.

Op dit moment hebben we te maken met dagkoersen waardoor het lastig is om te garanderen dat het investeringskrediet volgend jaar nog voldoende is.

Extern draagvlak

De huidige staat van de fontein leidt tot vragen en ongenoegen bij inwoners. Van daaruit is draagvlak onder inwoners voor het renoveren van de fontein.

Eind 2021 is contact geweest met de zoon van Pieter d'Hont, Sebastiaan d'Hont. Hij waardeert de inspanningen die worden gedaan om de fontein met beeldengroep in ere te herstellen. Gedurende het project wordt Sebastiaan d'Hont betrokken bij de ontwikkelingen.

Renovatie fontein met beeldengroep rotonde Koninginneweg

Duurzaamheid

Voor de renovatie van de fontein wordt zoveel als mogelijk gebruik gemaakt van de bestaande materialen. Verder wordt bij het aanbesteden van de werkzaamheden de reguliere duurzaamheidscriteria toegepast.

Aanpak/uitvoering/evaluatie

Na besluitvorming in de raad wordt het plan samen met het Ingenieursbureau Drechtsteden (IBD) verder uitgewerkt. Vervolgens worden de werkzaamheden aanbesteed en start de uitvoering. Naar verwachting worden de werkzaamheden na de zomer van 2023 afgerond.

Communicatie/publicatie/participatie

Zoals eerder in dit voorstel is beschreven zien we de fontein als één van de beeld- en identiteitsbepalende symbolen van Zwijndrecht. In de communicatie worden de waarden waar de fontein voor staat uitgedragen.

Alvorens wordt gestart met de uitvoering van de werkzaamheden worden omwonenden hierover geïnformeerd en worden berichten geplaatst op verschillende communicatiekanalen.

Personeel/organisatie/SCD

Het voorliggende voorstel heeft geen personele consequenties.

Financiën

In opdracht van de gemeente Zwijndrecht is door het IBD een kostenraming opgesteld om de financiële consequenties in beeld te brengen. De grootste kostenpost zijn de renovatiewerkzaamheden aan het beton (€ 264.000,-). Hierin zijn ook de grootste tekortkomingen geconstateerd. Het gaat hierbij onder andere om het reinigen en stralen van beton, betonreparaties en het aanbrengen van coatings. Een andere grote kostenpost is de vervanging van de elektronische en werktuigbouwkundige installaties (€ 133.000,-). Daarnaast zullen de natuurstenen blokken in de onderbak en middenbak tijdelijk verwijderd en opnieuw aangebracht moeten worden (€ 75.000,-). Tot slot zijn er bijkomende werkzaamheden zoals het tijdelijk verwijderen en opslaan van de beelden (€ 8.000,-).

Omschrijving	Kosten (excl. btw)
Renovatie beton	€ 264.000,-
Vervanging elektronische en werktuigbouwkundige installaties	€ 133.000,-
Natuursteenwerken	€ 75.000,-
Bijkomende werkzaamheden	€ 8.000,-
Totaal	€ 480.000,-

Voor bovenstaande investering wordt een afschrijvingstermijn van 25 jaar gehanteerd. De aanbesteding, verdere voorbereiding en uitvoering van de werkzaamheden vindt plaats in 2023 waardoor de afschrijvingskosten pas starten vanaf het jaar 2024. De kapitaallasten bedragen € 26.400,- in 2024 en bestaan voor € 19.200,- aan afschrijvingslasten en € 7.200,- aan rentelasten.